

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ Β2**

Αρμόδια: Μαριλένα Λάλωση-Κατακουζηνού (Δ.Π.Α΄)
Τηλ.: 2132121741 - 2132121739
Ταχ. Δ/ση: Ακαδημίας 68
Τ.Κ. : 106 78 – Αθήνα
Email: sb2@nsk.gr

**Αθήνα, 18-04-2022
Αρ. Πρωτ.52324/1001.22**

ΠΡΟΣ:
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Αυτοτελές Τμήμα
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Χαρ. Τρικούπη 6-10
ΤΚ 10679 Αθήνα
Email:
d.dimitropoulos1@minfin.gr

Θέμα: Η με αριθμ. πρωτ. 4376/4-4-2022 ερώτηση κοινοβουλευτικού ελέγχου

Επί των τεθέντων με τη με αριθμ. πρωτ. 4376/4-4-2022 ερώτηση κοινοβουλευτικού ελέγχου ζητημάτων αναφορικά με την καταβολή της καθορισθείσας αποζημίωσης σε αναγνωρισθέντες δικαιούχους απαλλοτριωθέντων ακινήτων επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Το άρθρο 17 παρ. 4 του Συντάγματος ορίζει ότι: «..... Προκειμένου να εκτελεστούν έργα γενικότερης σημασίας για την οικονομία της Χώρας είναι δυνατόν, με ειδική απόφαση του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο για τον οριστικό ή προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης, να επιτρέπεται η πραγματοποίηση εργασιών και πριν από τον προσδιορισμό και την καταβολή της αποζημίωσης, υπό τον όρο της καταβολής εύλογου τμήματος της αποζημίωσης και της παροχής πλήρους εγγύησης υπέρ του δικαιούχου της αποζημίωσης, όπως νόμος ορίζει. Η αποζημίωση που ορίστηκε καταβάλλεται υποχρεωτικά το αργότερο μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας αίτησης για οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του δικαστηρίου, διαφορετικά η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως. Η αποζημίωση δεν υπόκειται, ως αποζημίωση, σε κανένα φόρο, κράτηση ή τέλος.».

Σε εκτέλεση των πιο πάνω ρυθμίσεων προστέθηκε, με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 2985/2002 «Προσαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων στο Σύνταγμα» (Α΄ 18), άρθρο 7Α στον κυρωθέντα με το άρθρο πρώτο του ν. 2882/2001 (Α΄ 17) Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (ΚΑΑΑ), στο οποίο ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Προκειμένου να εκτελεστούν έργα γενικότερης σημασίας για την οικονομία της χώρας είναι δυνατόν με ειδική απόφαση του Εφετείου, που δικάζει σε μονομελή σύνθεση με τη διαδικασία του άρθρου 21 του παρόντος, να επιτρέπεται η

πραγματοποίηση εργασιών και πριν από τον προσδιορισμό και την καταβολή της αποζημίωσης. Με την απόφαση διατάσσεται η αποβολή του ιδιοκτήτη, νομέα ή κατόχου από το ακίνητο και η άμεση παράδοση αυτού. Οι απαλλοτριώσεις του προηγούμενου εδαφίου κηρύσσονται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία προβλέπεται ρητά η δυνατότητα αυτή. Αν η απαλλοτρίωση έχει κηρυχθεί κατά τις πάγιες διατάξεις και η σχετική ανάγκη ανακύψει μεταγενέστερα, τότε, προκειμένου να ακολουθηθεί η διαδικασία της παραγράφου αυτής, εκδίδεται ειδική πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου «για την υπαγωγή τους στη διαδικασία του παρόντος άρθρου». Οι απαιτούμενες συμπληρωματικές απαλλοτριώσεις κηρύσσονται κατά τις πάγιες διατάξεις, χωρίς να απαιτείται νέα κάθε φορά πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. Με απόφασή του το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να εξουσιοδοτεί το αρμόδιο για την κήρυξη της απαλλοτριώσεως όργανο, να προβαίνει στην κήρυξη απαλλοτριώσεων για την εκτέλεση του έργου, στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου αυτού.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο διαδικασία κινείται με ειδική αίτηση προς το κατά τα ανωτέρω αρμόδιο δικαστήριο, που υποβάλλεται αμελλητί και κατ' απόλυτη προτεραιότητα από τον βαρυνόμενο με τη δαπάνη της απαλλοτρίωσης, είτε αυτοτελώς είτε μαζί με την αίτηση για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης. Η αίτηση και τα συνοδευτικά έγγραφα αυτής υποβάλλονται και σε ψηφιακή μορφή. Το οικείο γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους **υποχρεούται να υποβάλει τις σχετικές αιτήσεις αμελλητί και κατ' απόλυτη προτεραιότητα**. Η κλήτευση των ιδιοκτητών στην περίπτωση αυτήν γίνεται κατά τα οριζόμενα στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 19 του παρόντος Κώδικα. **Ο αρμόδιος δικαστής υποχρεούται να προσδιορίσει δικάσιμο προς συζήτηση της αίτησης το αργότερο μέχρι την πρώτη εργάσιμη μετά την παρέλευση είκοσι (20) ημερών από την ημέρα κατάθεσής της. Αναβολή της συζήτησης της αίτησης δεν επιτρέπεται.** Η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικά εντός ενός (1) μηνός από τη συζήτηση της αίτησης.

3. Το δικαστήριο, παρέχοντας την άδεια, **υποχρεώνει τον βαρυνόμενο με τη δαπάνη της απαλλοτρίωσης να καταθέσει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, πριν από την κατάληψη του ακινήτου, εύλογο τμήμα της αποζημίωσης, που δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 70% της κατά το οικείο σύστημα προσδιοριζόμενης αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, άλλως της εκτιμώμενης αποζημίωσης «που έχει το ακίνητο κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης»**. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί, από την επομένη της κήρυξης της απαλλοτρίωσης, να κινήσει τη διαδικασία των άρθρων 26 και 27 του Κώδικα για να αναγνωρισθεί δικαιούχος της αποζημίωσης.

4. Αν το δικαστήριο παράσχει την αιτηθείσα άδεια, τότε η παράδοση του ακινήτου ενεργείται άμεσα από τη δημοσίευση της απόφασης και χωρίς να απαιτείται καμία περαιτέρω ενέργεια, **ο δε υπέρ ου υποχρεούται να ζητήσει τον προσωρινό ή οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης σε ένα (1) μήνα από την κοινοποίηση ή γνώση της απόφασης**. Με την απόφαση του Εφετείου διατάσσεται

ταυτόχρονα η αποβολή του ιδιοκτήτη, νομέα ή κατόχου από το ακίνητο, με τον όρο της κατάθεσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, κατά την προηγούμενη παράγραφο 3, του ευλόγου τμήματος της αποζημίωσης 6. **Ο βαρυνόμενος με τη δαπάνη της απαλλοτρίωσης, πριν από την κατάληψη του ακινήτου με τις παραπάνω προϋποθέσεις, προβαίνει υποχρεωτικά στην έκδοση υπέρ του δικαιούχου, ειδικού ομολόγου διάρκειας όχι μεγαλύτερης των δεκαοκτώ (18) μηνών, για το υπόλοιπο της αποζημίωσης αυτής ή στην ισόποση παρακατάθεση αυτής υπέρ του δικαιούχου με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που εκδίδεται το ειδικό ομόλογο. Αν ο βαρυνόμενος με τη δαπάνη της απαλλοτρίωσης είναι Ν.Π.Ι.Δ. ή ιδιώτης, τότε, αντί του ομολόγου, παρέχεται αντίστοιχη εγγυητική επιστολή αναγνωρισμένου πιστωτικού ιδρύματος. Το ομόλογο ή η εγγυητική επιστολή επιστρέφονται αν η αποζημίωση καταβληθεί εντός του χρόνου ισχύος τους, άλλως εισπράττονται από τον δικαιούχο. Αν ο βαρυνόμενος δεν καταβάλει στον δικαιούχο το ακάλυπτο υπόλοιπο της προσωρινά ή οριστικά προσδιοριζόμενης αποζημίωσης σε έξι (6) μήνες από την κοινοποίηση, με επιμέλεια του δικαιούχου, της απόφασης για τον προσδιορισμό αυτόν, τότε το υπόλοιπο επιβαρύνεται με τόκο 2% για κάθε μήνα καθυστέρησης, ο δε δικαιούχος διατηρεί το δικαίωμα κατάσχεσης οποιουδήποτε ιδιωτικού περιουσιακού στοιχείου του βαρυνομένου, ακόμη και αν αυτός είναι το Δημόσιο ή εξομοιούμενο με αυτό Ν.Π.Δ.Δ.. Αν η τελικά προσδιοριζόμενη αποζημίωση είναι μικρότερη από το ποσό του τυχόν εκδοθέντος και εξοφληθέντος ομολόγου, τότε η διαφορά επιστρέφεται κατά τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.....».**

Στο άρθρο 18 του πιο πάνω Κώδικα (ν. 2882/2001) ορίζεται ότι: «Η αποζημίωση του απαλλοτριωμένου, καθώς και η τυχόν κατά τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 13 ιδιαίτερη αποζημίωση, προσδιορίζεται κατά την ειδική διαδικασία του παρόντος άρθρου και των αμέσως επομένων 19 έως 20», στο άρθρο 19 ότι: «1. Αρμόδιο να προσδιορίσει προσωρινώς την αποζημίωση είναι το μονομελές εφετείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η απαλλοτριούμενη έκταση ή το μεγαλύτερο μέρος αυτής. 2. Το μονομελές εφετείο αποφαινεται ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου, που κατατίθεται στον γραμματέα του», στο άρθρο 20 ότι: «1. Αρμόδιο να προσδιορίσει οριστικά την αποζημίωση είναι το εφετείο της παραγράφου 1 του άρθρου 19 με τριμελή σύνθεση. 2. Μέσα σε τριάντα ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης του μονομελούς εφετείου για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης, κάθε ενδιαφερόμενος δικαιούται, και αν ακόμη δεν υπήρξε διάδικος στη δίκη για τον προσωρινό καθορισμό της αποζημίωσης, να ζητήσει τον οριστικό προσδιορισμό αυτής. Εάν κάποιος από τους ενδιαφερομένους είναι κάτοικος αλλοδαπής ή άγνωστης διαμονής, η προθεσμία για την άσκηση της αίτησης οριστικού προσδιορισμού της αποζημίωσης είναι για όλους τους ενδιαφερομένους εξήντα ημέρες. Εάν η προαναφερόμενη απόφαση δεν επεδόθη, η προθεσμία για την άσκηση της αίτησης περί οριστικού

προσδιορισμού της αποζημίωσης είναι σε κάθε περίπτωση έξι μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης, με την επιφύλαξη εφαρμογής του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 9..... 4. Εάν η προθεσμία για την άσκηση της αίτησης παρήλθε άπρακτη, η αποζημίωση που προσδιορίστηκε προσωρινά καθίσταται οριστική για τον ενδιαφερόμενο που δεν άσκησε αίτηση», στο άρθρο 22 ότι: «1. Κατά της απόφασης του εφετείου περί οριστικού προσδιορισμού της αποζημίωσης επιτρέπεται μόνο το ένδικο μέσο της αναίρεσης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Εάν δεν επεδόθη η απόφαση του εφετείου, η προθεσμία προς άσκηση αναίρεσης είναι σε κάθε περίπτωση ένα έτος από τη δημοσίευση της απόφασης. 2. **Η δικάσιμος της αναίρεσης προσδιορίζεται μέσα σε τέσσερις μήνες από την κατά το άρθρο 568 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας κατάθεση αντιγράφου της αίτησης αναίρεσης στη γραμματεία του Αρείου Πάγου. Σε περίπτωση αναβολής η νέα δικάσιμος ορίζεται από το δικαστήριο μέσα σε τρεις μήνες.**».

Η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 1 του ιδίου ως άνω Κώδικα (ν. 2882/2001) ορίζει ότι: «Η αναγκαστική απαλλοτρίωση **συντελείται με την καταβολή** στον δικαστικώς αναγνωρισθέντα ή στον αληθινό δικαιούχο της αποζημίωσης που προσδιορίστηκε προσωρινά ή οριστικά κατά τον παρόντα νόμο **ή με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως γνωστοποίησης** ότι η αποζημίωση, η δικαστική δαπάνη, η οποία επιδικάζεται κατά το άρθρο 18 παράγραφος 4, καθώς και η αμοιβή των πληρεξουσίων δικηγόρων κατατέθηκε στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων κατά το επόμενο άρθρο 8.», στο δε άρθρο 11 παρ. 3 ορίζεται ότι: «Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμιση έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική πράξη για την επελθούσα αυτοδίκαιη άρση. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Επίσης, στο άρθρο 24 του ιδίου Κώδικα (ν. 2882/2001) ορίζεται ότι: «1. **Η προσωρινά καθορισμένη αποζημίωση αποδίδεται ελεύθερα σε ποσοστό 70%. Το υπόλοιπο μπορεί να αποδοθεί ύστερα από προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής πιστωτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα, χωρίς καμία άλλη διατύπωση.** Ο δικαιούχος της αποζημίωσης μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο προσωρινού καθορισμού ή αναγνώρισης των δικαιούχων, τη μείωση ή την αντικατάσταση της εγγυητικής επιστολής με άλλο είδος εγγύησης και στην περίπτωση αυτή ορίζεται το μέγεθος και ο τρόπος εγγυοδοσίας. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται αναλογικά και για τις καταβαλλόμενες δικηγορικές αμοιβές των πληρεξουσίων Δικηγόρων. 2. Κατά το μέρος που επήλθε η περίπτωση για την οποία δόθηκε η εγγύηση, αυτή καταπίπτει

υπέρ εκείνου προς χάρη του οποίου δόθηκε, αλλιώς αποδίδεται, μετά τον οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης σε εκείνον που την έδωσε ή παύει να ισχύει εφεξής. Κάθε διαφορά σχετική με την κατάπτωση ή την απόδοση εγγύησης λύεται οριστικά από το Δικαστήριο της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 2882/2001 κατά τη διαδικασία των άρθρων 683 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας».

Τέλος, στο άρθρο 19 του ν. 1715/1951 (Α' 94) ορίζεται ότι: *«1. Η ασκηθείσα υπό του Δημοσίου, του Ταμείου Εθνικού Στόλου, του Ταμείου Εθνικής Αμύνης και του παλαιού Εκκλησιαστικού Ταμείου αίτησις αναίρέσεως κατά τελεσιδίκου δικαστικής αποφάσεως, ως και η προς άσκησιν τοιαύτης προθεσμία, αναστέλλει την κατά των νομικών τούτων προσώπων εκτέλεσιν της αποφάσεως, και καθ' ας έτι περιπτώσεις θα επιτρέπτετο αύτη.».*

Από τις ανωτέρω διατάξεις απορρέουν τα ακόλουθα:

1. Η θεσπιζόμενη με τις διατάξεις του άρθρου 7Α του ν. 2882/2001 (Α' 17) διαδικασία προβλέπεται για έργα με γενικότερη σημασία για την οικονομία της Χώρας, τα οποία συνεπάγονται επενδύσεις μεγάλου οικονομικού μεγέθους για την Ελλάδα και αύξηση των θέσεων εργασίας κατά την εκτέλεση και λειτουργία τους, με συνέπεια την αναβάθμιση του επιπέδου ζωής όλων των πολιτών από την εκτέλεση τους (ΕφΑθ 436/2020, ΕφΠατρ. 463/2011 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Για την κατάληψη ακινήτων, που έχουν απαλλοτριωθεί στο πλαίσιο κατασκευής έργων που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 7Α δεν καταβάλλεται μονομερώς προσδιορισθείσα προκαταβολή, αλλά υψηλού ποσοστού αποζημίωση (70%), η οποία καθορίζεται με δικαστική απόφαση με βάση, είτε την αντικειμενική αξία του ακινήτου, είτε - στην πλειονότητα των περιπτώσεων - την αγοραία αξία του ακινήτου κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης. Στη δε δίκη που διεξάγεται σύμφωνα με την εν λόγω διαδικασία καλείται και μπορεί να συμμετέχει κάθε ενδιαφερόμενος που με την προσκόμιση κρίσιμων αποδεικτικών στοιχείων μπορεί να συμβάλει στον προσδιορισμό από το Δικαστήριο αποζημίωσης που να ανταποκρίνεται στην πραγματική αξία του απαλλοτριούμενου ακινήτου. Περαιτέρω, με την παρ. 6 του ιδίου πιο πάνω άρθρου προβλέπεται η εξασφάλιση του υπολοίπου (30%) της αποζημίωσης μέσω της έκδοσης ειδικού ομολόγου, ενώ, συγχρόνως, τίθενται αυστηροί όροι στο Δημόσιο για την κατάθεση και εκδίκαση της αίτησης για τον προσωρινό ή τον οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης, καθώς και για την καταβολή της καθορισθείσας προσωρινής ή οριστικής αποζημίωσης.

Η διαδικασία, όπως διαγράφεται στο πιο πάνω άρθρο 7Α του ΚΑΑΑ παρέχει πλήρως τα εχέγγυα δίκαιης και ορθής δικαστικής κρίσης, καθώς και ταχείας ολοκλήρωσης της διαδικασίας της απαλλοτρίωσης (Εφ.Λαρ. 463/2011 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

2. Σε συνέχεια της έκδοσης της απόφασης με βάση τις διατάξεις του άρθρου 7Α ΚΑΑΑ, ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση υποχρεούται να ζητήσει ενώπιον του κατά τόπο

αρμόδιου Εφετείου τον προσωρινό (κατά κανόνα) ή απευθείας οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης εντός προθεσμίας (1) μηνός από την κοινοποίηση ή τη γνώση της απόφασης. Ο καθορισμός προσωρινής τιμής μονάδος αποζημίωσης γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 19 του ν. 2882/2001, στην οποία συμμετέχει κάθε ενδιαφερόμενος, και κατά την οποία μπορεί να αιτηθεί υψηλότερη αποζημίωση σε σχέση με το αίτημα που υποβάλλει ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση, αλλά και συναφή αιτήματα αποζημίωσης λόγω της απαλλοτρίωσης του ακινήτου του, όπως τον καθορισμό προσωρινής ιδιαίτερης αποζημίωσης, αποζημίωσης για τυχόν παραληφθέντα επικείμενα κλπ. Σύμφωνα με τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 17 παρ. 4 του Συντάγματος, εντός δεκαοκτώ μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης καθορισμού προσωρινής τιμής μονάδος αποζημίωσης ή της απόφασης απευθείας καθορισμού οριστικής τιμής μονάδος αποζημίωσης, ο υπόχρεος προς πληρωμή οφείλει να παρακαταθέσει την καθορισθείσα αποζημίωση, προκειμένου να συντελεστεί η απαλλοτρίωση, διαφορετικά η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως. Κάθε ενδιαφερόμενος, στην περίπτωση που κρίνει ότι η καθορισθείσα προσωρινή τιμή μονάδος αποζημίωσης δεν είναι συμφέρουσα έχει δικαίωμα να ασκήσει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν. 2882/2001 αίτηση καθορισμού οριστικής τιμής μονάδος αποζημίωσης. Η απόφαση αυτή προσβάλλεται μόνο με το ένδικο μέσο της αίτησης αναίρεσης για νομικές πλημμέλειες. Η προθεσμία προς άσκηση αίτησης αναίρεσης, όσο και η άσκηση αυτής, αναστέλλουν μεν την εκτέλεση απόφασης κατά του Δημοσίου σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 1715/1951 (Α' 94), πλην όμως προβλέπονται ειδικές συντεταγμένες προθεσμίες για την άσκηση, τον προσδιορισμό και την εκδίκαση της αίτησης αναίρεσης. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση μη κοινοποίησης της απόφασης καθορισμού οριστικής τιμής μονάδος αποζημίωσης, προβλέπεται προθεσμία ενός έτους από τη δημοσίευση της απόφασης για την άσκηση αίτησης αναίρεσης, ενώ η δικάσιμος της αναίρεσης προσδιορίζεται μέσα σε τέσσερις μήνες από την κατά το άρθρο 568 ΚΠολΔ κατάθεση αντιγράφου της αίτησης αναίρεσης από οποιονδήποτε από τους διαδίκους, όπως προβλέπει το άρθρο 498 ΚΠολΔ. Σε περίπτωση αναβολής η νέα δικάσιμος ορίζεται από το δικαστήριο μέσα σε τρεις μήνες.

3. Οι προαναφερθείσες διατάξεις δεν αντιβαίνουν στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε (μαζί με τη Σύμβαση) με το ν.δ. 53/1974 και έχει αυξημένη έναντι των κοινών νόμων ισχύ (άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος)¹, καθόσον το τελευταίο αυτό άρθρο ορίζει ότι η στέρηση της ιδιοκτησίας μπορεί να γίνει κατά τους προβλεπόμενους από τον νόμο όρους, όπως είναι οι

¹ «Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Κανένας δεν μπορεί να στερηθεί της περιουσίας του, ειμή για λόγους δημόσιας ωφέλειας και υπό τους προβλεπόμενους από το νόμο και τις γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου όρους. Οι διατάξεις αυτές δε θίγουν το δικαίωμα κάθε κράτους να θέσει σε ισχύ νόμους τους οποίους ήθελε κρίνει αναγκαίους για ρύθμιση χρήσης αγαθών, σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον ή για εξασφάλιση της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων»

όροι που τίθενται με τις ως άνω μνημονευόμενες διατάξεις του Συντάγματος και του ν. 2882/2001, με τους οποίους επιτυγχάνεται η εύλογη και δίκαιη ισορροπία μεταξύ αφενός του δικαιώματος προστασίας της περιουσίας του αναγνωρισθέντος δικαιούχου με την είσπραξη υψηλού ποσοστού (70%) της καθορισθείσας δικαστικά αποζημίωσης κι αφετέρου του δημόσιου συμφέροντος με την παρακράτηση μικρού μέρους της αποζημίωσης (30%) για την περίπτωση έκδοσης εσφαλμένης δικαστικής απόφασης (Εφ Αθ 436/2020, Εφ.Πατρ. 463/2011 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Εξάλλου, με τις ίδιες διατάξεις παρέχεται δικαίωμα στους δικαιούχους αποζημίωσης να λάβουν το σύνολο της δικαστικά καθορισθείσας αποζημίωσης, έστω και προσωρινά, με την κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής (για το υπόλοιπο 30% της αποζημίωσης), αλλά και στις απαλλοτριώσεις γενικότερης σημασίας του άρθρου 7Α του ΚΑΑΑ οι δικαιούχοι αποζημίωσης εισπράττουν το υπόλοιπο 30% της αποζημίωσης που δεν τους έχει καταβληθεί με είσπραξη του ομολόγου ή της εγγυητικής επιστολής που έχει εκδοθεί για το ποσό αυτό, κατά τον χρόνο λήξης τους (το μέγιστο 18 μήνες από την έκδοση), εφόσον μέχρι τη λήξη τους δεν έχουν εισπράξει την πλήρη αποζημίωση. Στις ίδιες, άλλωστε, απαλλοτριώσεις εάν ο υπόχρεος προς πληρωμή δεν καταβάλει το ακάλυπτο υπόλοιπο της καθορισθείσας αποζημίωσης εντός έξι μηνών από την κοινοποίηση, με επιμέλεια του δικαιούχου, της απόφασης για τον προσδιορισμό αυτόν, τότε το υπόλοιπο βαρύνεται με τόκο 2% για κάθε μήνα καθυστέρησης, ο δε δικαιούχος διατηρεί το δικαίωμα κατάσχεσης οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου του βαρυνόμενου, ακόμα κι αν αυτός είναι το Δημόσιο ή εξομοιούμενο με αυτό Ν.Π.Δ.Δ.

Τέλος, επισημαίνεται ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου με τη μνημονευόμενη στην ερώτηση κοινοβουλευτικού ελέγχου απόφαση της 20-02-2020 Βλαστάρης κατά Ελλάδος (Προσφυγή 43543/2014) έκρινε επί ουσιωδώς διαφορετικής υπόθεσης και συγκεκριμένα επί άρνησης του Δήμου Αιγάλεω να καταβάλει την καθορισθείσα αποζημίωση σε περίπτωση απαλλοτρίωσης, η οποία είχε αυτοδικαίως αρθεί.

Με εντολή της Προέδρου του Ν.Σ.Κ.

Δημήτριος Καμάρης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους